

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

กรรมของคนมันไม่เหมือนกัน เวลากรรมของเรา เวลาเขาถามเรื่องกรรม สภาวะกรรม เห็นไหม พระพุทธเจ้าพูดโดยหลัก ถ้าโดยหลักแล้วสภาวะมันเป็นไปตามกรรม พระพุทธเจ้าสอนให้เชื่อกรรม กรรมคือการกระทำของเราต่างๆ แล้วเราทำของเราไว้ มหาศาลเลย เช่น ที่เขาลงหนังสือพิมพ์นะ อย่างหมาเขาเอาไม้ไปแทงตามัน คนทำได้ อย่างไม่ คนเราทำได้อย่างไร ในสภาวะแบบนั้นคนที่ทำใจมันหยาบ พอใจมันหยาบมัน ได้ทำสภาวะแบบนั้น แล้วถ้าเวลามันโดนไปนะ

ในสมัยพุทธกาล มันมีคนหนึ่งเขาเป็นพราน เขาเป็นคนขายเนื้อสัตว์ เวลาเขา ทำอาหารไว้ให้คนอื่นหมดด้วยความเคยชินของเขา เพราะเคยทำของเขาทุกวัน อาหาร เขาทำไว้แล้วเนื้อสัตว์ขายให้คนอื่นไป แล้วเขาเตรียมเอาไว้กิน แล้วเขาไปธุระ กลับมา เมื่อก็ก่อนนั้นขายไปก่อน พอเขากลับมาอาหารเขาไม่มี เขาไปในวัวเป็นๆ จับลันมันดึง ออกมาแล้วเอามัดเชือดเลย เพราะเขาจะกิน ด้วยความเขาเคยชินเขาทำของเขาเคย พอทำ แล้วกรรมมันหนักนะ แล้วเขาก็ตายไปด้วยความทรมานมหาศาลเลย โอ้อย่างนี้เราไม่รู้ว่า คนทำไว้มากทำไว้น้อย

พูดนี้เพื่อให้เห็นสภาวะใจของแต่ละบุคคลมันไม่เสมอกัน คนเราหยาบมันก็ หยาบนะ แล้วเวลาเจอสภาวะแบบนี้มันก็กรรมของเราทำมานะ ถ้าของเราไม่ทำมานะ จะ ไม่เป็นสภาวะแบบนั้นหรอก ของของเราทำมาเอง แล้วมันเกิดมานี้สภาวะกรรม ถ้าเชื่อ อย่างนั้นเป็นการลัทธิยอมจำนน ถ้าทางวิทยาศาสตร์บอกว่าทุกอย่างก็ยกให้กรรมหมด เลย แล้วเราก็เป็นการยอมจำนน เราจะไม่ก้าวเดินไปมีอ่อนทำอ่อนเป็นสารานุกรม อย่างนั้นหรือ ไม่ใช่

ศาสนาพุทธนี้เป็นศาสนาแห่งปัญญา ใช้ปัญญาค้นคว้าเข้าไปจนรู้ตามความเป็นจริงทั้งหมด แต่สิ่งสภาวะกรรมมันเป็นการกระทำที่เกิดขึ้น เวลาพระอาทิตย์ขึ้นอากาศ มันจะร้อน เวลาหน้าหนาวอากาศมันหนาว เวลาพระจันทร์ขึ้นมันจะมีความร่มเย็น พระอาทิตย์ขึ้นมันจะร้อน นี่เป็นสัจจะเป็นความจริง การกระทำอันนั้นก็จริง

อันหนึ่ง เพราะเราได้ทำไปแล้วแต่เราไม่รู้ว่ามีชาติใดชาติหนึ่งเราเคยทำสภาวะมาแบบนั้น ถึงไม่ใช่ลัทธียมจํานน มันเป็นความจริงส่วนหนึ่ง

พระอรหันต์แต่ละองค์ยังไม่เหมือนกันเลย ตัวอย่างพระกัสสปะ ที่ว่าสมัยพุทธกาล เป็นคนที่เลี้ยงช้าง สมัยก่อนเป็นคนที่เลี้ยงช้างก่อนจะเกิดเป็นพระกัสสปะ เป็นคนที่เลี้ยงช้าง แล้วช้างตัวนี้แสนรู้มาก สอนอย่างไรก็ได้ แต่กษัตริย์เขาไม่เชื่อ กษัตริย์เขาไม่เชื่อว่าเป็นไม่ได้ เขาบอกว่าเขาเอาเหล็กแทงแดงๆ นี่เผาไฟ แดงหมดเลย แล้วบอกให้คนเลี้ยงช้างให้ช้างไปเกาะเสาไฟแดงนี้ มันจะเป็นไปได้อย่างไร ทุกคนมันต้องกลัวตายใช้ไหม คนเลี้ยงช้างบอกว่าวันนี้เป็นวันตายของคนใดคนหนึ่ง ถ้าช้างนี้ถ้าเชือกก็เข้าไปกอดเสาไฟนั้น ถ้าช้างนี้ไม่เชือกก็ให้ช้างนี้เดินออกไป เขาก็ต้องโดนประหาร นี่สละกัน ต้องสละกันไปเพราะมันถึงคราว เพราะกษัตริย์โง่งอนนั้น ings ทำว่าสิ่งที่เป็นไปได้เพราะเขาไม่เชื่อ

ช้างนั้นเดินเข้าไปกอดเสาไฟแดงๆ จนร้อนตายไปเลย นั่นน่ะกรรมอย่างนั้น คนนั้นเป็นคนสร้าง ใครเป็นคนสร้างกษัตริย์นั้นเป็นคนสร้างตกนรกไป ช้างนั้นก็ตายไป คนบุรุษเลี้ยงช้างนั้นก็เวียนตายเวียนเกิดมาเป็นพระกัสสปะ เวลาปรินิพพานไปแล้วศพคนอื่นได้เผาหมดนะ พระกัสสปะยังไม่ได้เผา รอไว้ รอช้างตัวนี้ที่จะมาเกิดแล้วมาตรัสรู้

กรรมของคนไม่เหมือนกัน พระอรหันต์แล้วถึงที่สุดกระทำมาก็ไม่เหมือนกัน ตัวอย่างพระสารีบุตรสิ เวลาไปโปรดแม่เสร็จแล้วปรินิพพานเผาแล้ว พระจุนทะน้องชายเอามาไว้ที่มณฑปชุ่มประดูเอามาวางไว้ที่เขตวัน พระอรหันต์ก็ไม่เหมือนกัน สิ่งนี้มันเป็นสิ่งที่ว่าเราสร้างสมมา กรรมของใครกรรมของมัน สิ่งที่เป็นไปเป็นไป

ถึงว่าศาสนานี้เป็นศาสนาแห่งเหตุผล แต่เหตุผลนี้มันบุพเพนิวาสานุสติญาณ เหตุผลจากในอดีต ถ้าเราไม่สร้างอดีตมาเราไม่เคยทำคุณงามความดีมา เราจะไม่เชื่อเรื่องศาสนาหรอก เวลาพระพุทธมันเป็นคำพูดเฉยๆ ลัทธิธรรม ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคำพูดเฉยๆ เป็นคำพูดว่าให้เราเชื่อก็ได้ไม่เชื่อก็ได้ แล้วคนถ้าไม่มีศรัทธาไม่ได้สร้างสมมาจะไม่เชื่อสิ่งนี้ เพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ว่าไม่น่าเป็นไปได้เลย สิ่งนี้เป็นไปได้ได้อย่างไร ไม่เชื่อ นรกสวรรค์ก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อสิ่งต่างๆ แต่ใช้คนที่ไม่เชื่อ มันจะประสบมาทั้งหมดเลย สิ่งที่ประสบมามันถึงเป็นจริตมันถึงเป็นนิสัย สิ่งที่เป็นนิสัย

คนเชื่อคนมีวาสนา ก็ฟังใจ สิ่งที่เป็นนามธรรม คำพูดนี้เราฟังแล้วเราก็สร้างสมของเรา เราทำของเราขึ้นมาได้

ถ้าคนไม่เชื่อมั่นปฏิบัติไปหมด แม้แต่ตัวเองไม่เชื่อนะ เวลาประสบสิ่งใดนะก็ไม่เชื่อ มีนักวิทยาศาสตร์มากมาย เวลาหัดภาวนาขึ้นไปนี่เห็นสภาวะต่างๆ เห็นจิตวิญญาณ เห็นอะไรนี่ แต่ไม่กล้าพูดใจ พูดออกมาไม่ได้ เพราะอะไร เพราะว่ามันจะลบล้างกับความรู้อันวิทยาศาสตร์ของตัว มันจะลบล้างไปเลยนะ ลบล้างไปก็ไม่กล้าพูดออกมา สิ่งนั้น แม้แต่เห็นเองก็ยังเชื่อลงไม่ได้ เพราะอะไร เพราะไม่ได้ทำความเป็นจริง แต่ถ้าทำความเป็นจริงเวลาจิตใจมันหม่นเข้าไปนี่ จะเห็นซึ่งในศาสนา

สุดมยปัญญาการศึกษาเล่าเรียน การศึกษามานี้สุดมยปัญญา การบอกเล่า การศึกษามา จินตมยปัญญานักวิชาการ พวกนักประพันธ์ จินตอะไร เขาสร้างเรื่องมาเป็นเรื่องๆ สร้างได้มากมายมหาศาลเลย แต่ภาวนามยปัญญาไม่มีใครเคยเห็น เวลาเห็นขึ้นมา นี่สิ่งที่เห็นขึ้นมาจากภายในอันนี้จะเป็นสมบัติ สมบัติอย่างมาก แล้วมันจะเกิดขึ้นมาได้ อย่างไร มันจะเกิดขึ้นมาจากสุดมยปัญญานั้นถูกต้อง

สุดมยปัญญาคือแผนที่เครื่องดำเนิน เราต้องศึกษา ศึกษาแล้วเราถึงจะทำของเรา ให้เกิดขึ้นมา แต่ศึกษาแล้วไม่ใช่เกาะไว้อย่างนั้น เพราะเวลาเราศึกษา พระอรหันต์ต้องเป็นแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหมด พุทธวิสัยมีอยู่องค์เดียวที่เป็นอย่างนั้น พระสารีบุตรยัง โศคข้ามคลอง เป็นอัครสาวกเบื้องขวาจรดนิสัยยังแก้ไม่ได้แต่แก้กิเลสได้ แก้กิเลสได้แก้จรดนิสัยไม่ได้ มันถึงไม่เหมือนกัน

แล้วเราอ่านพระไตรปิฎก สุดมยปัญญา พระอรหันต์ต้องเรียบร้อย พระอรหันต์ต้องเป็นอย่างนั้นหมดเลย นี่ความคิดของเราความจินตนาการของเรา เราต้องตั้งมั่นหมดแล้วผิดจากนั้นไปไม่ได้นะ ถ้าผิดจากพระไตรปิฎกไปสิ่งนั้นจะผิดไปหมดเลย แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย พระไตรปิฎกนี้เหมือนกับใบไม้ในกำมือ ใบไม้ในป่ายังอีกมหาศาล เพราะอะไร เพราะความรู้ความเห็นของใจนี้มหัศจรรย์มาก มันจะรู้เห็นต่างๆ แล้วมันจะเป็นไปตามอำนาจของมัน

ดูอย่างเครื่องยนต์กลไกเกิดจากมนุษย์สร้างทั้งหมดเลย นี่ความคิดของมนุษย์ สำคัญมาก มันคิดมันสร้างมันค้นคว้าไป มันจะเป็นไปได้มากแล้วมันจะเป็นไปได้เรื่อยๆ

เมื่อก่อนนิวเคลียร์ก็เป็นสารที่ว่ามันละเอียดอ่อนมากแล้วนะ เคี้ยวนี้เป็นอะตอมต่างๆ ลึกเข้าไปอีก มันไปไม่มีที่สิ้นสุด เพราะสารมันไม่มีที่สิ้นสุด เรายังไม่สามารถค้นคว้าแร่ธาตุต่างๆ เอาขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้อีกมากมายมหาศาลเลย แล้วใครจะค้นคว้าได้ ใครจะทำได้ นั่นก็เกิดจากเรื่องความคิดของมนุษย์ แต่ความคิดของมนุษย์นี้ส่งออกไปเป็นวิทยาศาสตร์

แต่ความคิดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภาวนามยปัญญา มันย้อนกลับทวนกระแสเข้ามา ใช้ความคิดแบบนั้นเหมือนกัน แต่ความคิดแบบนั้นด้วยสัมมาสมาธิ ด้วยความกตเวทิตะเห็นของตนใจ ความเห็นของตนคือความคิดดั้งเดิม นี่หลวงตาบอกว่า “ความคิดในกรงขัง” ความคิดของนักโทษ นักโทษมันอยู่ในกำแพงมันมองเห็นเฉพาะกำแพง มันมองเห็นแค่นั้นมันก็จินตนาการแค่นั้น

แต่ถ้าเราเวลาทำความสงบของใจเข้ามา เราทำลายกำแพงหมดเลย ทำลายกรอบของความคิดทั้งหมดเลย มันจะเป็นอิสระของมัน พอจิตสงบขึ้นมาแล้วก็ขึ้นวิปัสสนา มันจะไม่มีขอบเขต มันจะเป็นไปไม่ได้ มันจะเป็นไปตามจริตินิสัยของตัวเอง มันจะรื้อค้นเข้าไปในความคิดยึดมั่นของใจ ใจยึดมั่นสิ่งใดจะทำลายสิ่งนั้น

สิ่งที่เป็นขอบเขตสิ่งที่เป็นกำแพงขวางความคิดไว้คือขั้น ๕ คือสัญญา คือความจำเดิม คือจริตินิสัย คือสิ่งที่สะสมมากับใจทั้งหมด เราจะต้องทำลายสิ่งนี้ทั้งหมดทำลายเพื่อให้พ้นจากสิ่งนี้ไป ทำลายแล้วมันก็จะปล่อยไปๆ จนถึงที่สุดตัวมันเองก็ต้องทำลายตัวมันเอง ภาวนามยปัญญา ศาสนาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ แล้วคนที่จริตินิสัยมันเป็นนามธรรมย้อนกลับมาจากภายใน แล้วย้อนกลับทวนอดีตเข้าไป

แต่ความคิดภายนอก ความคิดของคนถ้าใช้วิทยาศาสตร์จับเป็นแต่คลื่นไฟฟ้า เป็นคลื่นของไฟฟ้า เป็นความคิดออกไปส่องทำงานนี้มันจะออกไป นี่มันส่งออกไป เขายังจับคลื่นได้เลย แต่เวลาเราภาวนาเข้ามา โอ้อโฮ มันจะมากกว่านั้นนะ เห็นความแปลกประหลาดเห็นความมหัศจรรย์ เห็นสิ่งนี้ใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพอรู้ขึ้นมา เห็นสภาวะแบบนี้มันจะสอนใครได้ ใครจะมีความรู้ได้ ใครมันจะเชื่อสิ่งนี้ แล้วสิ่งนี้มันอยู่ที่ไหน มันก็อยู่ในกลางหัวใจของเรา อยู่ที่ความรู้สึกของเรา

ความรู้สึกความเห็นของเราเนี่ย เราใช้ของเราไปตามธรรมชาติของมัน แต่เรา ย้อนกลับด้วยสภาวะธรรม สภาวะธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกขึ้นมา ด้วยมรรค นี้มรรค ความดำริชอบ ความเพียรชอบย้อนทวนอดีตกลับไป ทวนกระแสเข้าไป ทวนเข้าไปในกระแส สุดท้ายแล้วมันปล่อยวางทั้งอดีตอนาคตเป็นปัจจุบัน ทำสิ่งนั้น ได้

สิ่งที่มันเกิดขึ้นมาสิ่งนั้นสิ่งที่เขาเป็นไปเรื่องของเขา มันเป็นไปได้เป็นกาลเป็น เวลานั้น มันหายได้ไง บางอย่างมันก็หายได้ บางอย่างมันก็เป็นสภาวะกรรมอย่างนั้น มัน หายไปถึงจุดหนึ่ง จุดหนึ่งเวลากรรมมันให้ผล เหมือนเรานั่งรถ เราขับรถไปนี่เวลารถมัน ขึ้นภูเขา ถนนสร้างขึ้นบนภูเขาถนนจะสูงมากเลย เวลารถลงต่ำมันจะต่ำ

สภาวะของชีวิตเรานั้นก็มีลุ่มๆ ดอนๆ สภาวะแบบนั้น สภาวะลุ่มๆ ดอนๆ เพราะ สภาวะกรรม กรรมอันนี้มันเกิดแล้วมันมีแล้วไปตามธรรมชาติของมัน แต่ถ้าเราทำลาย ความยึดมั่นถือมั่น ทำลายความรู้สึกอันนี้พ้นจากความรู้สึก พ้นจากต่างๆ นี่สภาวะกรรม มันก็มีอยู่ มีอยู่โดยเข้ามาเรื่องของร่างกาย แต่ไม่สามารถเข้าถึงสภาวะของใจได้ เพราะใจ นั้นพ้นจากกิเลสก่อน ใจนั้นทำความถูกต้องของมัน แล้วมันชำระประหารกันเข้ามาจาก ภายใน มันถึงชำระกิเลสอันนี้ใจ

นี่วันนี่วันพระ เราตั้งใจนะ วันพระเป็นวันทำคุณงามความดี วันพระเป็นวันหา อาหารของใจ วันปกติเราก็ทำประกอบอาชีพไปธรรมดาของมัน ประกอบอาชีพไป เพราะหาเลี้ยงร่างกาย แต่เลี้ยงจิตใจเราไม่ได้หา ถ้าวันพระพระพุทธรเจ้าวางไว้ให้เรา วัน พระคิดถึงพระคิดถึงเจ้า พระเจ้าใจ พุทโธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทโธคือหัวใจของเรา วัน พระคือวันที่เราสร้างใจของเรา ถ้าใจของเราเป็นพระเราย้อนกลับเข้ามาข้างใน แล้วมันจะ เป็นผลของเรา สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรานะ สิ่งอื่นๆ นั้นอาศัยกัน ลูกก็เลี้ยงดูพ่อแม่ พ่อ แม่ก็เลี้ยงลูกมา ผลัดกันเลี้ยงดูแล้วแต่กาลเวลา ลูกเกิดขึ้นมาเล็กน้อยเด็กๆ อยู่เราก็ต้อง เลี้ยงทะนุถนอมขึ้นมา จนถึงที่สุดเขาก็โตขึ้นมาจนเลี้ยงตัวเองได้ แล้วเขาก็ดูแลพ่อแม่ไป สิ่งนี้อาศัยพึ่งพากัน สิ่งพึ่งพานี้ปัจจุัย ๔

แต่เรื่องจากภายใน ถ้าใครเปิดอันนี้ได้ เปิดอันนี้ความเห็นจากภายในขึ้นมา มัน จะเป็นประโยชน์มาก แล้วสิ่งนี้ต้องไม่เชื่ออารมณ์ความรู้สึก เพราะอารมณ์ความรู้สึกคน

เปลี่ยนแปลงได้ตลอด แต่สังขรณ์นี้ไม่ใช่อารมณ์ความรู้สึก มันเป็นความรู้จริงอันหนึ่ง ไม่ใช่อารมณ์ที่แปรสภาพไป อารมณ์ความรู้สึกนั้นคือกรอบกำแพงของนักโทษ สิ่งนี้มันเกิดคับๆ นี่อารมณ์ความรู้สึก แต่ถ้าความเป็นจริง เขาบอกว่าเชื่อความรู้สึกของเราไม่ได้ ต้องเชื่อวิชาการ ต้องเชื่อตำรับตำรานั้นก็เกาะติด สิ่งที่เกาะติดเกาะติดไปหมด ต้องเชื่อความจริงของปัจจัยตั้งต่างหาก สิ่งนี้เป็นปัจจัยตั้งเกิดขึ้นมาจากใจ เอวัง